

Ι Ε Ρ Ο Μ

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
Ε ΚΑΙΔΟΜΕΝΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ "ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ"

ΕΤΟΣ Γ'. || ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ τῇ 29 Ἰουλίου 1913 || ΑΡΙΘ. 117

«Επιπεσὼν δὲ ἐκείνος ἐπὶ τὸ στήθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει αὐτῷ,
Κύριε, τίς ἐστίν;» (Ἰωάν. ιγ' 25).

29 ΙΟΥΝΙΟΥ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

« Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου ἢ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται »
(Β. Κορινθ. 12, 9).

Δαλοῦντες κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν καὶ εορτὴν τῶν πρώτων καὶ κορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν τῷ φύλλῳ τοῦ « Ἱεροῦ Πολυκάρπου » τῆς 29 Ἰουνίου τοῦ παρελθόντος ἔτους 1912, εἴχομεν σταματήσει εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ βίου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ἐνθὰ ἐλέγετο, ὅτι ἡ παγκόσμιος Ἱστορία δὲν παρουσιάζει ἄλλο ὁμοίον παράδειγμα αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας ἀνθρώπου, ζητοῦντος τὸν θρίαμβον τῆς ἰδέας, ὑπὲρ ἧς ἠγωνίζετο, ὁ ἔ. τὸν θρίαμβον τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὑπὲρ τοῦ ὁποῦ καὶ ὅλη ἡ ζωὴ του καὶ ἐκάστη ἀκόμη ἀναπνοή του ὑπῆρξε διηνεκῆς θυσία καὶ μαρτύριον.

Ἐπὶ εἴκοσι κατὰ συνέχειαν ἔτη ἀπὸ τοῦ 45—65 ἐν μέσῳ μυρίων κινδύνων περιερχόμενος τὰς τότε γνωστὰς πόλεις τῆς Ἀσίας, Εὐρώπης, ἀπὸ τῆς Ἀντιοχείας εἰς τὴν Κύπρον, ἀπὸ τῆς Κύπρου εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ παράλια τῆς Μ. Ἀσίας, ἐκεῖθεν εἰς τὰς νήσους, εἰς τὴν Μακεδονίαν κατόπι, εἰς

τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀχαΐαν ὕστερον, καὶ πάλιν ἐκεῖθεν εἰς τὴν Ἐφεσον καὶ τὰ μικρασιατικὰ παράλια, εἰς τὴν Συρίαν, εἰς τὴν Παλαιστίνην, εἰς τὴν Ῥώμην, μέχρι τῆς Ἰσπανίας, πανταχοῦ ἀκούραστος διδάσκων τὴν νέαν θρησκείαν, καταρρίπτων τοὺς εἰδωλολατρικούς ναοὺς καὶ βωμοὺς, καθαρίζων τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ἀπὸ τὰς ἀναριθμήτους δεισιδαιμονίας καὶ μωρὰς ὄνειροπολήσεις τῆς εἰδωλολατρίας καὶ τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ, διαλαλῶν πανταχοῦ τὰ ῥήματα τῆς αἰωνίου ζωῆς, καὶ καθιστάμενος ὁ κατ' ἐξοχὴν κήρυξ τῆς Χριστιανικῆς ἀληθείας καὶ πίστεως, καὶ δι' αὐτῆς ὁ μοναδικὸς φορεὺς καὶ σπορεὺς τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς Χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ὅλων τῶν λοιπῶν ὑψηλῶν καὶ θείων τοῦ Χριστιανισμοῦ διδασκαλιῶν ἐν μέσῳ κοινῆς καὶ κόσμου σκληροῦ καὶ διεφθαρμένου, τὸν ὁποῖον ὁ Παῦλος διὰ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ ἐνθέου κηρύγματός του ἐξήγγιζε καὶ ἐξηγγέλιζεν, ἐφώτιζε καὶ ἔσωζεν.

Τὸ κήρυγμα τοῦτο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπηυθύνετο κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, ἔβαλλεν εὐθύς εἰς τὴν καρδίαν γινόμενον δὲ ἐν ὀνόματι τῆς παγκοσμίου ἀγάπης καὶ ἰσότητος τῶν ἀνθρώπων ἔσαγγήνευε τοὺς πάντας, καὶ εἶχε ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὅλους τοὺς τεθλιμμένους λαοὺς, οἵτινες ἐδούλευον καὶ ὑπέφερον, ὁ ἔ. ὅλον τὸν κόσμον τὸν ἐργατικόν, καὶ ἐνήργει ἐπ' αὐτῶν καὶ ὡς νέον φιλοσοφικὸν σύστημα, παρέχον τὴν λύσιν τῶν μεγάλων προβλημάτων τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὡς θρησκεία τῆς ἀγάπης, παρηγοροῦσα τὰς ψυχὰς καὶ ἐναγκαλιζομένη τοὺς θλιβομένους καὶ πεφορτισμένους καὶ κεκοπιακότας ἀπὸ τὸ βαρὺ φορτίον τῆς ζωῆς δυστυχεῖς βροτούς.

Δις εἶχε περιοδεύσῃ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὴν Μ. Ἀσίαν, ὅπου ἐθεμελίωσεν ὄλας σχεδὸν τὰς Ἐκκλησίας αὐτῆς ἀπὸ τῆς Σμύρνης μέχρι τῶν Θυατείρων, τῶν Σάρδεων καὶ τῆς Φιλαδελφείας, καὶ ἀπὸ τῆς Ἐφέσου καὶ τῆς Λαοδικείας μέχρι τῆς Περγάμου, καὶ κατήντησε εἰς τὴν περιφημον κατὰ τὴν ἀρχαιότητα, ἀλλὰ τότε εἰς πενιχρὰν κώμην καταντήσασαν Τρωάδα, εἰς τὰ ἄφωνα καὶ ψυχρὰ ἐρείπια τῆς ὁποίας ἡ μεγάλη τοῦ Παύλου ψυχὴ ἐνέβλεπε καὶ τὰ μετ' οὐ πολὺ μέλλοντα φοβερὰ ἐρείπια ὀλοκλήρου τοῦ ἐθνικοῦ καὶ εἰδωλολατρικοῦ κόσμου, διότι

ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς Τρωάδος ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Μεγάλης προνοίας τοῦ Θεοῦ ὁ Παῦλος νὰ διαβῇ εἰς Μακεδονίαν καὶ Ἑλλάδα, οὔσαν τότε ἀκόμη ἔδραν τῆς παγκοσμίου σοφίας ἀλλὰ καὶ τὸ παγκόσμιον κέντρον τῆς ἀρχαίας εἰδωλολατρίας.

Ἡ Τροία καὶ οἱ Φίλιπποι ἦσαν οἱ σταθμοὶ τῆς ἀναχωρήσεως καὶ κατευθύνσεως τοῦ πρὸς τὸ Μακεδονικὸν καὶ λοιπὸν ἑλληνικὸν ἔδαφος. Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας ὠθεῖτο πρὸς Δυσμὰς, ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἀνὴρ δὲ Μακεδὼν ἐξελέγη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὁ μέλλων ν' ἀφυπνίσῃ τὸν Παῦλον πρὸς κατάκτησιν τῆς Εὐρώπης εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ.

Οἱ Φίλιπποι, ἡ Καβάλλα (Νεάπολις τότε καλουμένη), ἡ Δράμα, ἡ Ἀμφίπολις, ἡ ὠραία πρώτη ἡμῶν Μητρόπολις, ἦν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον μετέβαλεν ἡ βουλγαρικὴ θηριωδία ἐν ταῖς ἐσχάταις ταύταις ἡμέραις εἰς ἓν μέγα κοιμητήριον νεκρῶν καὶ εἰς ἀχνίζοντα καὶ καπνίζοντα ἐρείπια, ἐμμελλον πρώται νὰ δεχθῶσι ἐν Εὐρώπῃ τὸ φῶς τῆς νέας πίστεως. Ἰδίως δὲ οἱ Φίλιπποι, πόλις κειμένη εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ, ἀπὸ Καβάλλας εἰς Δράμαν προωρίσθη ὡς ἡ πρώτη χώρα τῆς Εὐρώπης, ἣτις ἐμελλε νὰ δεχθῇ τὸν Χριστιανισμὸν καὶ ὁ παρὰ τοὺς Φίλιππους ῥέων ποταμὸς ἐκαλεῖτο νὰ λάβῃ τὸ ὄνο-

μα τοῦ δευτέρου Ἰορδάνου, τοῦ Ἰορδάνου τῆς Εὐρώπης, ὅπου ἡ πρώτη ἐβαπτίσθη ἐν Εὐρώπῃ χριστιανὴ γυνή.

Ἰδοὺ δι' ὀλίγων λέξεων πῶς περιγράφουσι αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ταῦτα πάντα· μόλις ἔφθασεν ὁ Παῦλος εἰς τὴν Τρωάδα, «καὶ ὄραμα διὰ νυκτὸς τῷ Παύλῳ ὠφθῆν· ἀνὴρ Μακεδῶν ἦν ἑστὼς καὶ παρακαλῶν αὐτὸν καὶ λέγων, διαβὰς εἰς Μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. Ἐς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζήτησεν ἐξελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, συμβιβάζων ὅτι προσκέκληται αὐτὸν ὁ Θεὸς εὐαγγελίσασθαι Μακεδόσιν· ἀναχθέντες δὲ ὁ Παῦλος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἀπὸ Τρωάδος, καὶ εὐθυδρομήσαντες ἔφθασαν διὰ Σαμοθράκης εἰς Νεάπολιν, καὶ τῇ ἐπιούσῃ εἰς Φιλίππους, ἧτις ἦτο πρωτεύουσα πόλις τῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας, ὀχυρωτάτη ὑπὸ στρατηγικὴν ἔποψιν, πλουσία καὶ εὐδαίμων διὰ τὰ ὑπεράφθονα μεταλλεῖα χρυσοῦ, καὶ ἐνδοξοσύνη εἰς τὴν ἱστορίαν διὰ τὴν μεγάλην καὶ ἱστορικὴν μάχην ἀναμέσον τοῦ Ἀυτοκράτορος Αὐγούστου Ἀντωνίου καὶ τῶν δημοκρατικῶν Βρούτου καὶ Κασίου, οἵτινες κυριολεκτικῶς κατασυνετρίβησαν καὶ οἰκτρῶς ἀπέθανον ἐν τῇ πεδιάδι τῶν Φιλίππων, ὅπου καὶ τανῦν κατασκηνούσιν αἱ βουλγαρικαὶ στρατιαὶ ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ὀρδαί, ὡς ἀναμ-

φιβόλως ἢ αὐτὴ ἀναμένει πρέπουσα οἰκτρὰ τύχη.

Ἐκεῖ εἰς τοὺς Φιλίππους ἔξω τῆς πόλεως, ὅπου ἔρρεε καὶ ῥέει ὁ ποταμὸς τῶν Φιλίππων ἐξεληθὼν ὁ Παῦλος εἰς τόπον τινα «οὗ ἐνομιζέτο προσευχὴ εἶναι», ὅπου δηλονότι ὑπῆρχε τόπος προσευχῆς, ἦτοι συναγωγὴ Ἰουδαϊκῆ, ὡς ὑπῆρχον παρὰ τοὺς ποταμοὺς ἱερὰ ἄλση τῶν ἀρχαίων ἐλλήνων, τόπος ἱερὸς τῶν ἐθνικῶν, διότι καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ μάλιστα Βαβυλῶνος αἱ συναγωγαὶ ἐκτίζοντο ἔξω τῆς πόλεως, παρὰ τὰ ὕδατα καὶ τοὺς ποταμούς, καθίσας ἐλάλει πρὸς τοὺς προσερχομένους εἰς τὴν Συναγωγὴν τὰ ῥήματα τῆς αἰωνίου ζωῆς· πρώτη δέ, ἧτις προσῆλθεν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, καὶ ἠνοιξε τὴν καρδίαν τῆς «προσέχειν τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λαλουμένοις ἦν γυνὴ τις Λυδία ὀνόματι, πορφυρόπωλις», ἐκ Θυατείρων τῆς Μ. Ἀσίας ὀρμωμένη ἧτις καὶ ἐβαπτίσθη εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἀπέβη ἡ πρώτη χριστιανὴ τῆς Εὐρώπης. Κατόπιν ἐβαπτίσθη ὁ δεσμοφύλαξ τῆς πόλεως καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ πάντες, καὶ ἠγαλλιάσατο «πανοικεῖ πεποιστευκῶς, ὡς λέγει ἡ Γραφή, τῷ Θεῷ».

Ἐδῶ θὰ σταματήσωμεν πάλιν καὶ θ' ἀναμείνωμεν νὰ ἴδωμεν τὰ θαυμάσια, τὰ ὅποια ὁ βραχίων τοῦ Κυρίου ὁ ὑψηλὸς θὰ κατε-

γασθῆ ἐν Φιλίπποις καὶ Καβάλλα καὶ Δρόμα καὶ Ἀμφιπόλει ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις, ὅπου σαρόνονται ὡς ἀκρίδες τὶ βάρβαρικὰ βουλγαρικὰ στίφη, τὰ ὅποια ἐπέδραμον ὄλην τὴν ὠραίαν ἐκείνην Μακεδονικὴν χώραν καὶ ὅπου ὡς θεήλατος μάστιξ καὶ συμφορὰ μᾶς ἐπάταξαν πρὸς καιρὸν δικαίως ἴσως πρὸς τιμωρίαν βεβαίως τῶν ἁμαρτιῶν μας, ἁμαρτιῶν,

ῶν ἢ κάθαρσις καὶ ὁ ἐξίλασμος διὰ τόσης φοβερᾶς αἱματοχυσίας συντελεῖται κατὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα, ὅπου ὁμῶς νῦν ἐν δυνάμει ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἡ σκωμιστῆ· εἶνε ἐκεῖνο; ὅστις εἶπεν «ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ Κύριον, καὶ ἐν τῇ τῷ ἐλέει Αὐτοῦ οὐ μὴ σαλευθῆ» (Ψαλμ. 20, 7).

† Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΕΛΕΤΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α'. ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν 23 Ἰουνίου ἐτελέσθη μετ' ἐκτάκτου ὄντως ἐπιβλητικότητος καὶ μεγαλοπρεπείας ἡ ἑορτὴ τῆς ἐπιδόσεως τῶν διπλωμάτων εἰς τοὺς τελειοδιδάκτους καὶ τῶν τριῶν τμημάτων, ἦτοι τοῦ Κλασικοῦ, τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ τοῦ Διδασκαλείου τῆς μεγαλωνύμου Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ἡ Α. Σεβασμότης ὁ Μητροπολίτης Σμύρνης Χρυσόστομος, οἱ ἔντιμοι Κύριοι Ἐφοροὶ τοῦ Ἰδρυμάτος, οἱ Καθηγηταὶ καὶ πλῆθος ἐπιλέκτων καὶ ἐνδιαφερομένων διὰ τὸ μέγα καὶ ἐθνωφελὲς ἔργον τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς πολιτῶν ἐκ πάσης τάξεως.

Μετὰ ὠραίαν προσευχὴν ψαλιῶσαν ὑπὸ τῶν ἀπολυομένων τὸ πρῶτον ἐφέτος ἀποφοίτων τοῦ Διδασκαλείου, μετὰ τὴν ἀνάκρουσιν τοῦ Ἀγγλικοῦ ὕμνου, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων μουσικῶν σχολικῶν ἔργων διὰ τετραχόρδων ὑφ' ὅλων τῶν μαθητῶν, ὡς ἀνευφήμησαν καὶ χειροκρότησαν ὅλοι οἱ παρευῶτες, ἀνῆλθε τὸ βῆμα πρῶτος ὁ ἐκ τῶν Ἐφόρων τῆς Σχολῆς Ἰατρός κ. κ. Τσακύρογλους καὶ ἐξέθηκεν ἐν γλώσσῃ ἀνθηρᾷ τὰ τῆς Ἱστορίας τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, ἀριθμούσης συνεχῆ βίον δύο αἰώνων, καθ' οὓς ἐνῶ ἡ Σχολὴ ἰδρύθη καὶ συνετηρεῖτο κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη μὲ μισθοὺς διδα-

σκάλων μόλις ἀνερχομένους εἰς 100 γρόσια κατὰ μῆνα, τὴν σήμερον δαπανᾷ ἐτησίως πρὸς συντήρησίν της ἕξ καὶ ἡμίσειαν χιλιάδα λιρῶν, καὶ κατέληξε διατυλώσας τὴν γνώμην ὅπως ἡ διάδοχος Ἐφορεία καὶ ἡ πόλις ἀποδώσῃ τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ τὸ πρέπον αὐτῇ ὄνομα **Ἀκαδημείας**. Μετ' αὐτὸν ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ στωμύλος ἀγορευτῆς ὁ τοῖς πᾶσι προσφιλεῖς Γυμνασιάρχης ἐλλόγιμος κ. Ν. Καπετανάκης, ὅστις ἐπὶ ὄραν περιπτον μετὰ ἀπαράμιλλον λόγον χάριν καὶ εὐροίαν ἀνέπτυξε τὸ ἐπιτελεσθὲν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος καὶ τὸ σταθερῶς ἐν τῇ Σχολῇ ἐπιτελούμενον μέγα μορφωτικὸν ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλει σχεδὸν σύμπας ὁ κατὰ τὴν Μικρασίαν Ἑλληνισμὸς τὴν λαμπρὰν καὶ ὑπέροχον ἐν τῇ πρωτοπορείᾳ τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς θέσιν του, χάρις εἰς τοὺς μόχθους τῶν ἐπιστημόνων Ἑλλήνων ὅσοι ἐκ τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς ἐξεληθόντες τιμῶσι νῦν αὐτὴν εἴτε ὡς Ἰατροί, εἴτε ὡς δικηγόροι, εἴτε ὡς ἔμποροι, εἴτε ὡς διδάσκαλοι, εἴτε ὡς καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ ἄστοι καὶ πολῖται. **Τεμάχια** τοῦ περιλάμπρου τούτου λόγου τοῦ ἐλλογίμου Γυμνασιάρχου κ. Καπετανάκη θέλει δημοσιεύσῃ ὁ «Ἱεροῦς Πολύκαρπος», ὅπως ἐντρυφήσωσιν ἐν αὐτοῖς καὶ οἱ πολυπληθεῖς ἀναγνῶσταί του.

Ἐπεσφράγισε δὲ τὴν τελετὴν διὰ μακρᾶς καὶ ἐνθουσιώδους προσλαλιᾶς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἡμῶν κ. Χρυσόστομος, ἀφιερῶσας ἰδίως τὸν λόγον του εἰς τοὺς τὸ πρῶ-

τον νῦν ἀπολυομένους εἴκοσι τῶν ἀριθμὸν τελειοφοίτους τοῦ ἀπὸ τριετίας εὐθύς ἅμα τῇ ἀφίξει του εἰς Σμύρνην συσταθέντος καὶ λειτουργοῦντος ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ Σχολῇ Διδασκαλείου, πρὸς οὓς ἀπηύθυνε πολυτιμοτάτας καὶ βαρυσημάντους ὑποθήκας καὶ προτροπὰς. Ἄράγε, τοῖς εἶπε καὶ τοὺς ἠρώτησε καὶ τοῖς ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν, πρέπει νὰ θεωρηθῇ τυχαῖον ὄλως τὸ γεγονός, ὅτι ὑπὸ τὰς αἰσιωτάτας αὐτὰς ὥρας ἀπολύονται οἱ πρῶτοι ἐφετεινοὶ τελειοφοῖτοι τοῦ Διδασκαλείου μας ἐκ τῆς πνευματικῆς ταύτης τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ Ἀκροπόλεως τῆς Εὐαγγελικῆς μας Σχολῆς, καὶ ἀπολύονται περιβεβλημένοι τὴν νέαν παιδευτικὴν καὶ διδακτικὴν πανοπλίαν τῶν νεωτέρων παιδαγωγικῶν συστημάτων, ἀπολύονται δὲ ἀκριβῶς ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καθ' ἣν ἐφθασαν ἐνταῦθα τὰ πλέον εὐφρόσυνα γεγονότα καὶ ἀγγέλματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπεθύμει ποτὲ νὰ ἐνωτισθῇ πᾶσα Ἑλληνικὴ ψυχὴ;

Δὲν πρέπει νὰ ἐμβλέπωσιν εἰς τὴν σύμπτωσιν ταύτην κανένα ὑψηλότερον τῆς Θείας Προνοίας σκοπὸν ὅστις ἐξυπηρετεῖται ἐν στιγμαῖς, καθ' ἃς στήνονται μεγάλα δόξης τρόπαια καὶ περιφανεῖς καὶ ἀπαράμιλλοι νίκαι καθαρίζουσι τὰς περιμαχῆτους μακεδονικὰς χώρας ἀπὸ τοῦ προαιωνίου τοῦ Γένους μας ἐχθροῦ, τοῦ θεομισήτου καὶ βαρβαρικοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ, ὅστις ὡς ἐφιάλτης εἶχεν ἐπικαθήσει πανταχοῦ ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ

τοῦ τραχήλου τοῦ Γένους μας καὶ μέχρις ἀποπνιγμοῦ περιέσφιγγε τὴν φυλὴν μας ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Σέρραϊς, ἐν Δράμα, ἐν Καβάλλᾳ, ἐν Ξάνθῃ, ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐν Φιλιππουπόλει καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ;

Τί; τοῖς εἶπε.

Τώρα, ὅτε οἱ ἀπόγονοι τῶν ἡρώων τοῦ Μαραθῶνος καὶ τῶν Πλαταιῶν, οἱ νέοι ἀθάνατοι Λεωνίδαί τῶν Θερμοπυλῶν, καὶ αἱ σιδηρεῖ Μακεδονικαὶ φάλαγγες, αἱ ὑπενθυμίζουσαι τὰς στρατιάς τοῦ Μακεδόνα Μ. Ἀλεξάνδρου, μετὰ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν νέους Βουλγαροκτόνους Στρατηλάτας, συνεχίζουσι τὰς μεγάλας παραδόσεις τῆς φυλῆς, καὶ τρέπουσιν εἰς ἀνανδρον φυγὴν καὶ ὀδηγοῦσιν εἰς αἰχμαλωσίαν τὰς αἰμοδιφεῖς ὀρδὰς τῶν ἀπογόνων τοῦ Κρούμου καὶ τοῦ Ἀσάν, τοῦ Σαμουήλ καὶ τοῦ Ἀσπαρούχ, αἵτινες ἐπλήρωσαν θρήνων καὶ κοπετῶν, σποδοῦ καὶ ἐρειπίων τὴν τέως ἀνιθούσαν Μακεδονικὴν καὶ Θρακικὴν γῆν, ὅπου διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ἔθέρισαν καὶ κατέστρεψαν εὐδαίμονας πόλεις καὶ λαοὺς μουσουλμανικοὺς καὶ χριστιανικοὺς.

Τώρα, ὅτε μετὰ διπλᾶς ἀκτῖνας δόξης φωτίζει ὁ ἥλιος τὰ δεδοξασμένα ἐκεῖνα μακεδονικὰ χῶματα τῆς πατρίδος τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, καὶ ἀντηχοῦσιν ἐκεῖ θριαμβευτικοὶ παιᾶνες καὶ οἱ βασιλικοὶ δικέφαλοι αἰετοὶ ἐφαπλοῦσι τὰς πτέρυγας τῶν καὶ περισκέπουσι τὸ ἐκεῖ

οἰκοῦν Γένος μας, τὸ ὁποῖον ἀποτινάξαν προαιώνιον νάρκην καὶ νέκρωσιν χωρεῖ μετὰ βήματα γίγαντος πρὸς τὰ πρόσω καὶ μεγαλουργεῖ μίαν ἀκόμη φορὰν καὶ ὑψοῖ ἀθάνατα τρόπαια καὶ θέτει θέμελια ἀσάλευτα ἀφθίτου πλέον καὶ ἀφθάστου μεγαλείου καὶ μελλούσης εὐδαιμονίας καὶ ἀκμῆς, ἀφ' οὗ μετὰ φαιδρὰ καὶ χαρωπὰ ἄσματα εἰς τὰ χεῖλη, ὡσὰν νὰ πηγαίνωσιν εἰς ἀνθισμένην πασχαλιὰν ὀρμῶσι καὶ ἀλίσκουσι τὰ ἐχθρικά ὀχυρώματα καὶ σπεύρουσι τὸν τρόμον καὶ τὸν θάνατον καὶ ὡς ἀκατάσχετοι χεῖμαρροι παρασύρουσι πᾶν τὸ προστυχὸν βαρβαρικὸν κώλυμα, καὶ φέρουσι τὴν ἐλευθερίαν εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν πτέρναν τῶν τόσον ταλαιπωρηθέντας κατὰ τὸ διάστημα τῆς προσωρινῆς βαρβαρικῆς ἐπιδρομῆς τῶν ἀδελφούς μας, τώρα, ὅτε τὰ μεγάλα καὶ ἐνδοξα ταῦτα πάντα τελοῦνται ἐκεῖ, τὸ νὰ τὰ ἐνωτιζόμεθα ἡμεῖς ἐδῶ σήμερον ἀκριβῶς, ὅτε ἀπολύομεν ἐνταῦθα ἐν τῇ μεγαλωνύμφῃ τῆς Σμύρνης πόλει, ἣτις εἶνε ὁ ὀφθαλμὸς, ἡ καρδιά καὶ ὁ ἐγκέφαλος τῆς Ἀσίας τῆς Μικρᾶς, τοὺς πρώτους φορεῖς καὶ σπορεῖς τῶν νέων παιδαγωγικῶν καὶ διδακτικῶν ἀρχῶν καὶ συστημάτων, τοὺς πρώτους τελειοφοίτους τοῦ Διδασκαλείου μας, ὅλον τοῦτο σᾶς φαίνεται, τοῖς εἶπεν, ὁλότελα ἔργον ἀπλῆς μόνον συμπτώσεως, ἔργον τυφλῆς τύχης, ἢ ὁποῖα καμμίαν δὲν ἔχει μετὰ ἡμᾶς σχέσιν καὶ οὐδεμίαν ἐπιβάλλει καὶ διὰ τοὺς τροφίμους τῆς Σχολῆς μας ἱερὰν ὑποχρέωσιν;

Ἔλα ταῦτα τὰ μεγάλα γεγονότα τῶν βουλῶν τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα τελοῦνται κατὰ τὰς αἰσίας τούτας ὥρας, καθ' ἃς καὶ ὑμεῖς οἱ τρόφιμοι τοῦ Διδασκαλείου μας προσκαλεῖσθε νὰ ἐξέλθῃτε πνευματικοὶ ἐργάται ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Γένους μας καὶ ἱεροφάνται καὶ ἀφυπνισταὶ καὶ ἱεραπόστολοι τῆς φυλῆς μας, δὲν αἰσθάνεσθε ν' ἀκονίζωσι τὴν ψυχὴν σας, νὰ ἐξυψώσι τὸ φρόνημά σας, νὰ γιγαντόνωσι τὴν ἐθνικὴν σας ὑπερηφάνειαν, καὶ νὰ σᾶς ἐπιβάλλωσιν ὅλως ἐξαιρετικὰς ὑποχρεώσεις, ὧν τὴν ἱερότητα οὐδέποτε πρέπει καθ' ὅλην τὴν ζωὴν σας νὰ λησμονῆτε;

Ἐξηκολούθησε μὲ τοιοῦτον ὑψηλὸν καὶ ἐμπνευσμένον τόνον λαλῶν ὁ Μητροπολίτης ὑπὸ τὰ ἀκράτητα χειροκροτήματα καὶ τὸν μόλις

συγκρατούμενον ἱερὸν ἐνθουσιασμὸν ὅλων τῶν παρεστώτων, καὶ κατέληξε καλέσας τοὺς μαθητὰς νὰ δώσωσι τὸν νενομισμένον ὄρκον τῶν ἀρχαίων ἐφήβων ὅτε ἐτέλουν εἰς ἄνδρας. «Οὐ κατασχυνῶ ὄπλα τὰ ἱερά, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην, ὅτῳ ἂν στοιχήσω. Ἄμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν. Τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάσω παραδώσω, πλείω δὲ καὶ ἀρείω ὅσης ἂν παραδέξωμαι, καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων ἐμφρόνως, καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἰδρυμένοις πείσομαι καὶ οὔστινας ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος ἰδρῦσηται ὁμοφρόνως. Καὶ ἂν τις ἀναιρῆ τοὺς θεσμούς, ἢ μὴ πείθηται οὐκ ἐπιτρέψω· ἄμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ μετὰ πάντων, καὶ ἱερά τὰ πάτρια τιμήσω. Ἱστορεῖ θεοὶ τούτων!».

Β'. ΟΜΗΡΕΙΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

Ἐν μέσῳ τῆς ἀσφυκτικῶς πεπληρωμένης μεγάλης αἰθούσης τοῦ Ὀμηρείου ἐτελέσθη ἡ ἑορτὴ τῆς ἀποδόσεως τῶν ἐξετάσεων καὶ τῆς ἐπιδόσεως τῶν διπλωμάτων εἰς τὰς ἐφετεινὰς 22 τελειοφοίτους τοῦ Ὀμηρείου Παρθεναγωγείου.

Ταύτης προήδρευεν ἡ Α. Σεβ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν κ. Χρυσόστομος ἐνωρίτερον ἀναχωρήσας ἐκ τῆς τελετῆς τῆς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς, περὶ τὴν 11ην π. μ. ὥραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. Ὅτι ἐπιλεκτον, ἰδίως ἐκ τοῦ γυναικείου κό-

σμου, εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ ἡ πόλις μας, παρῆν κατὰ τὴν τελετὴν ταύτην, ἣτις εἶχε προσλάβει μορφὴν ἀληθοῦς πανηγύρεως.

Μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων ἀσμάτων καὶ ἐκλεκτῶν μουσικῶν τεμαχίων ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ἐκ μέρους πολλῶν μαθητριῶν καὶ ἰδιῶν τῶν τελειοφοίτων, ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ ἐκ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὀμηρείου πασίγνωστος λόγιος ποιητῆς κ. Στέλιος Σεφεριάδης ὁμιλήσας ὑπὲρ τὴν ὥραν περὶ τῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς δράσεως τῆς γυναι-

παρελθόντος αἰῶνος. Ὁ λόγος τοῦ σοφοῦ ἀγορητοῦ κατεχειροκροτήθη πλειστάκις.

Μετ' αὐτὸν ὁμίλησε παῦρα μὲν, πλὴν μάλα λιγέως ὁ ἑφορος Γραμματεὺς τοῦ Ὀμηρείου κ. Κ. Ψαλτώφ, ἰδιαίτερος ἀπευθύνας εὐχαριστίας τῷ ὑποπροξένῳ τῆς Γαλλίας κ. Δολλῶ, παραστάντι ἐκ μέρους τοῦ Γαλλικοῦ προξενείου.

Καὶ ἐπεσφράγισε τὴν τελετὴν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης εὐχαριστήσας πρῶτον ταῖς ἀριστευσάσας καὶ διακριθείσας ἐπὶ χρηστότητι καὶ ἐπιμελείᾳ δυοὶ μαθητρίαις τοῦ Ὀμηρείου δεσποινίσι Βασταρδῆ καὶ Παλαιοπούλου διὰ τὴν πρόφρονα χορηγίαν τοῦ ἐκ τριακοσίων χρυσῶν φράγκων χρηματικοῦ βραβείου ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου, καὶ εἶτα πλέξας τὸ ἐγκώμιον τοῦ Ὀμηρείου ἱσταμένου ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἴστανται ἐν Ἀθήναις τὸ Ἀρσάκειον, ἐν Κων]πόλει τὸ Ζάλπειον καὶ Ἰωακείμιον καὶ ἐν Σμύρῃ τὸ Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον.

Ἀπεκάλεσε τὰ δύο ἀνώτατα τῆς παρ' ἡμῖν θηλείας νεότητος παιδευτήρια τὸ Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον καὶ τὸ Ὀμηρικὸν τοὺς δύο ἀκτινοβόλους λύχνους, ὅσοι φωτίζουν τὸν δρόμον εἰς τὰς κόρας τῆς Ἰωνίας, τοὺς δύο λάμποντας ὀφθαλμούς, τὸν δεξιὸν καὶ τὸν ἀριστερόν, τῆς τόσον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εὐνοηθείσης γυναικὸς τῆς Ἰωνίας, ἐκ τῶν ὁποίων δυσκόλως θὰ ἦνε δυνατόν

ΟΙ ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΟΣ

κὸς καὶ ἰδίως τῆς Ἑλληνίδος ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων Ὀμηρικῶν χρόνων μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων τῆς μεγάλης ἐποποιίας, ἣτις ἐσημειώθη κατὰ τὰς πρώτας δεκαετηρίδας τοῦ

νά εἶπῃ τις πότερος εἶνε ὁ ὠραιότερος.

Εἶπεν ὅτι καὶ αὐτὸς εἶνε εἰς τῶν ἀληθῶς ἀναμενόντων τὴν σωτηρίαν τοῦ κόσμου, τὴν καλλιτέρευσιν καὶ βελτίωσιν τῶν γενεῶν τῶν ἀνθρώπων, τὴν ἀνάπλασιν καὶ ἀναγέννησιν τῆς φυλῆς, ἐκ τῆς γυναικός, ἀλλὰ τῆς γυναικὸς τῆς σοφῆς καὶ τῆς λογίας, τῆς γυναικὸς τῆς εὐσεβοῦς, τῆς ἐναρέτου καὶ τῆς σεμνῆς, τῆς γυναικὸς τῆς ἑλληνίδος καὶ ἑλληνίδος Χριστιανῆς, καὶ Χριστιανῆς ὀρθοδόξου, ἰδίως τῆς γυναικὸς τῆς ἡγέτιδος τάξεως τῆς κοινωνίας, ἣτις συνήθως παιδεύεται ἐν τῷ Ὀμηρίῳ, καὶ πάντοτε δίδει τὴν κατεύθυνσιν ἐν παντί. Μόνον τοιαῦται γυναῖκες, εἶπε, παρασκευάζουσι τὰς νέας καλλιτέρας γενεὰς τῶν ἀνθρώπων· μόνον τοιαῦται λόγια καὶ εὐσεβεῖς γυναῖκες τῆς ἀριστοκρατικῆς τάξεως ῥυθμίζουσι τὴν κοινωνικὴν γνώμην· μόνον εἰς τὰς χεῖρας τοιούτων γυναικῶν διαπλάσσονται οἱ ὑψηλοὶ καὶ εὐγενεῖς χαρακτῆρες. Ἡ γυνὴ μάλιστα τῆς Ἰωνίας, προσέθηκε, καὶ ἰδίως ἡ Σμυρναία γυνὴ, ὅπως κατέχει τὰ σκῆπτρα ἐν πλείοσιν ἄλλοις χαρίσμασι τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς φύσεως, οὕτω πρέπει καὶ εἰς λόγον γραμμάτων καὶ ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας μηδεμιᾶς ἄλλης νὰ εἶνε δευτέρα.

Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λησμονῶμεν ἐτόνισεν ὁ Μητροπολίτης, ὅτι ὁ λόγος τῆς ἀκμῆς καὶ ὑπάρξεως τοῦ Γένους μας, τὸ μυστήριον τῆς διὰ τῶν

αἰῶνων διαιωνίσεως τῆς φυλῆς μας, ἡ αἰτία τῆς παντοτεινῆς ἀθανασίας μας ὑπῆρξε δι' ἡμᾶς ἡ γυνή, ἡ γυνὴ ἡ σοφὴ, ἡ ἐνάρετος καὶ εὐσεβής, ὡς αὕτη ἐπαιδεύετο καὶ παιδεύεται ἐν τοῖς μεγάλοις γυναικείοις παιδευτηρίοις τοῦ Γένους μας ἐν Ἀθήναις, ἐν Κων)πόλει, ἐν Σμύρῃ, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Σέρραις, ἐν Ἀδριανουπόλει, Φιλιππουπόλει, Τραπεζοῦντι, Καισαρείᾳ κ.τ.λ. Καὶ ἐξηκολούθησε λέγων ὅτι ὁ μεγαλείτερος καὶ ἴσως ἴσως καὶ ὁ μόνος συντελεστής νὰ γεννηθῶσι μεγάλα καὶ ἔξοχα τέκνα εἶνε ἡ τοιαύτη γυνή.

Ὅλοι οἱ κατὰ διαφόρους καιροὺς ἀναδειχθέντες ἐνδοξοὶ καὶ μεγάλοι ἄνδρες καὶ εὐεργεταί τῆς ἀνθρωπότητος κατήγοντο ἐξ εὐσεβῶν, ἐναρέτων καὶ μεγάλων γυναικῶν. Τὰς τοιαύτας δὲ τὴν σήμερον γυναῖκας ἐν τῷ Γένει μας μορφώνουσι ὄχι τὰ ξενικὰ καὶ προπαγανδιστικὰ σχολεῖα, ἀλλὰ μορφώνουσι αὐτὰς τὰ ἀνωτέρω ἀριθμηθέντα μεγάλα τῆς γυναικείας παιδείσεως ἰδρύματά μας.

Ὁμίλησε περὶ τῆς ἰδιαζούσης ἀγωγῆς καὶ παιδείσεως, ἣτις παρέχεται ἐν τῷ Ὀμηρίῳ, καὶ μετὰ πολλὰ ἄλλα σχετικὰ πρὸς τὴν διανοημένην μεγάλην καὶ κρίσιμον περίοδον ἣν διέρχεται τὸ Γένος μας πανταχοῦ, τὰ ὁποῖα βαθυτάτην ἐνεποίησαν εἰς πάντας καὶ πάσας ἐντύπωσιν καὶ ζωηρότητα κατεχειροκροτήθησαν καὶ ἐπευφημήθησαν, διένειμε τὰ διπλώματα εὐχηθεῖς ὅπως πάντοτε τοιαύτη πλουσία καρποφορία ἀμοίβῃ τοὺς τό-

σοὺς καὶ τόσους ἀντλοῦντας μόχθους καὶ κόπους καὶ τόσας θυσίας καὶ χορηγίαν ἀφειδῶς δαπανῶντας ἀντιπροσώπους τοῦ Ὀμηρίου καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Κοινότητος

εἰς τὸν στέφανον τῆς δόξης τῆς ὁποίας τὸ Ὀμηρίον ἀποτελεῖ ἓνα πρώτης τάξεως ἔξοχος ἀκτινοβολοῦντα ἀδάμαντα.

Γ'. ΚΕΝΤΡ. ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ

Μετ' ἐκτάκτου μεγαλοπρεπείας ἐτελέσθη τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ὥρα 5η μ. μ. ἡ ἐτήσιος σχολικὴ ἑορτὴ τοῦ Κεντρικοῦ Παρθέναγωγείου ἐπὶ τῇ ἐπιδόσει τῶν πτυχίων εἰς 44 τελειοφοίτους τοῦ Διδασκαλείου. Τὴν τελετὴν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας του ἡ Α. Σ. ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν κ. Χρυσόστομος, ὅστις μετὰ τοσαύτης στοργῆς περιβάλλει τὸ ἴδρυμα τοῦτο τῆς θηλείας νεολαίας καὶ ὅστις διὰ τῶν ἀττύτων του μόχθων καὶ προσπαθειῶν ἀνύψωσε τοῦτο εἰς πρώτης τάξεως ἐν Ἀνατολῇ ἐκπαιδευτικὸν καθίδρυμα μηδαμῶς ὑπολειπόμενον τοῦ Ζαλπέιου Παρθέναγωγείου Κωνσταντινουπόλεως καὶ τοῦ Ἀρσακείου τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν τῇ ὄντως βασιλικῇ αἰθούσῃ, ὡς τὴν ἀποκαλοῦσιν οἱ ἐπισκεπτόμενοι, τοῦ Κεντρικοῦ Παρθέναγωγείου, ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτου ἀκροατηρίου ἀποτελουμένου ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς δημοσιογραφίας καὶ τῆς παρ' ἡμῖν ἐπιλέκτου ἀριστοκρατίας τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ πλοῦτου, ἀμφοτέρων τῶν φύλων, μετὰ τὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων μουσικῶν τεμαχίων ὑπὸ τῶν μαθη-

τριῶν ἀνῆλθε τὸ βῆμα ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων τοῦ Κεντρικοῦ Παρθέναγωγείου ἔγκριτος δικηγόρος κ. Σπύρος Ἀναστασιάδης, ὅστις διὰ λόγου μεστοῦ ἀδροτάτων ἐπιχειρημάτων καὶ καταδεικνύοντος βαθεῖαν γνῶσιν τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων ἀνέπτυξε τὰ τῆς παιδείας τῆς γυναικὸς καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς γυναικείας μορφώσεως ἐν τῇ καθόλου ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ μὴ παραλείψας νὰ ἀναφέρῃ καὶ τὰς παντοίας προσπαθείας τῆς Α. Σ. ἵνα φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐκ θεμελίων οἰκοδομὴν τοιοῦτου μεγαλοπρεποῦς τεμένους τῶν Μουσῶν, ἐπεκαλέσθη δὲ καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Α. Σεβασμιότητος ἵνα αἱ ἀπολυόμεναι διδασκάλισσαι ἐπιτελέσωσι πιστῶς καὶ θεαρέστως τὸ ἑαυτῶν καθήκον καὶ ἀνυψώσωσι τὴν παρ' ἡμῖν γυναικὴ τῆς ἀνατολῆς εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν αὐτῇ θέσιν. Ἡ Α. Σεβασμιότης διὰ τῆς συνήθους αὐτῇ εὐγλωττίας ἐπεσφράγισε τὴν τελετὴν διὰ λόγου ἐνθουσιωδεστάτου ἐν ᾧ μετὰ μετριοφροσύνης ἀρμοζούσης εἰς τοὺς ἀληθινούς λειτουργοὺς τοῦ Ὑψίστου ἐξεφράσθη ὑπὲρ τῶν χάριν

τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου μό-
χθων του παραστήσας αὐτοὺς ὡς ἐπι-
τέλεισιν πολλοστημορίου τῶν ὑποχρε-
ώσεων, τὰς ὁποίας ἡ πατρις ἐπιβάλλει
τῇ παρουσίᾳ γενεᾷ ὡς ἀπαραίτητον ὀ-
φειλὴν εἰς τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν πρό-
οδον τῆς ἐπερχομένης γενεᾶς. Εἶτα
δὲ δι' ἀποστροφῆς λυρικήσ προδ;
τὰς ἀπολυομένας διδασκαλίσσας συν-
έστησεν αὐταῖς νὰ λάβωσιν ὑπὸ σο-
βαρὰν ἔποψιν τὰς κοσμοϊστορικὰς
περιστάσεις, καθ' ἃς ἀπολύονται καὶ
μέλλουσι νὰ ἀποδυθῶσιν εἰς τὸν ἀ-
γῶνα τῆς ἀναμορφώσεως τῆς Κοι-
νωνίας παρ' ἡμῖν, ἣτις ἀναμένει νὰ
ἴδῃ ἀναγεννωμένην τὴν ἀρχαίαν κλα-
σικήν ἐποχὴν τῶν Ἀθηνηῶν τοῦ Πε-
ρικλέους μετὰ τοὺς Περσικοὺς πο-
λέμους. Ἐπιπροσέθηκε δ' ὅτι τὴν
νέαν ταύτην ἐποχὴν τῆς ἀναγεννήσε-
ως τὴν ἀναμένομεν λίαν συντόμως
ὡς ἐν ταῖς ἀρχαίαις Ἀθήναις μετὰ τὴν
διαφορὰν ὅμως οὐχὶ τόσον ὀλιγο-
χρόνιον καὶ ἐφήμερον, ἀλλὰ διαρκῆ
καὶ ἀμεγάλπτωτον τοσοῦτῳ μᾶλλον
καθόσον τὸ ἔργον ἡμῶν ἐμπνέεται
καὶ ὑπὸ τῶν εὐγενεστάτων ἀρχῶν
τοῦ Εὐαγγελίου τὸ ὁποῖον διὰ τῆς

δημιουργίας ἐναρέτων χαρακτήρων
κατέστησε παραμόνιμον τὴν πρό-
οδον καὶ τὴν ἀναγέννησιν. Εἰς τοι-
αῦτα μεγαλοπρεπῆ καὶ ὄντως βασι-
λικὰ μέγαλα πρέπει, εἶπε, νὰ χαλκεύ-
ωνται μεγαλοπρεπεῖς καὶ ἀδαμάντινοι
χαρακτῆρες, ἐκάλεσε δὲ τοὺς παρα-
στάντας νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὴν
τελετὴν τῶν ἐγκαινίων τοῦ μεγαλο-
πρεποῦς κτιρίου γενησομένην περὶ
τὰς ἀρχὰς τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρί-
ου ὡς ὑπελόγησεν, ἵνα καταδειχθῇ
ὅτι λαὸς ὅστις εἰς τοσαύτας δαπάνας
ὑποβάλλεται διὰ τὰ τεμένη τῶν
Μουσῶν ἀφεύκτως θέλει ἐκικρατή-
σῃ καὶ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὸ διηνεκὲς
τὴν πρόοδον καὶ τὸ μεγαλεῖον του
συμφώνως πρὸς τὴν ῥήτραν ὅτι
«Λαὸς ὅστις ἔχει τὰ καλλίτερα σχο-
λεῖα εἶναι καὶ ἀνώτερος τῶν ἄλλων,
καὶ ἂν δὲν εἶναι σήμερον θὰ γίνῃ
αὔριον».

Μετὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν πτυ-
χίων εἰς τὰς ἀποφοίτους καὶ τὸν
ἀποχαιρετιστήριον ὕμνον διελύθη τὸ
ἄπειρον ἐκεῖνο πλῆθος ἀποκομίσαν
τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρῃ	Γρ. δργ. 24
» ταῖς ἐπαρχίαις	» » 30
» τῷ ἔξωτερῳ	φρ. χι. 7
» Ἀμερικῇ	» » 10

== Ἐκαστον τεῖχος μεγαλ. 2 ==

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΣ *

Ὁ κόσμος τῆς συνειδήσεως κα-
θῶς καὶ ὁ τῆς ἐπιστήμης ὁδηγοῦσιν
ἡμᾶς μακρὰν, πολὺν μακρὰν. Ὁδη-
γοῦσιν πρὸς τὴν πίστιν. Ἐνταῦθα
πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι πίστιν
λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ἀνδαι-
ρειον καὶ ἀπολυταρχικὴν ἐκείνην
πίστιν, ἣτις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρου-
σιάζουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον ὠρισμέ-
νον καὶ ἐσχεδιασμένον οὐσίτημα τοῦ
κόσμου ἀπαγορεύει εἰς αὐτὸν πᾶσαν
περαιτέρω ἔρευναν καὶ μελέτην περὶ
τῆς ἀληθείας ἢ μὴ τοῦ οὐσιτήματος
τούτου. Δὲν ἐννοοῦμεν ὡσαύτως τὴν
πίστιν ἐκείνην, ἣτις ἐκμεταλλεομένη
τὴν πρὸς τὸ μυστηριώδες καὶ ἄπει-
ρον λατρείαν τοῦ ἀνθρώπου παρου-
σιάζει καὶ ἐπιβάλλει εἰς αὐτὸν μυ-
στήρια ἀνθρωπίνης ὄλως προελεύ-
σεως καὶ κατασκευῆς. Ὁχι. Ἐννο-
οῦμεν τὴν πίστιν, ἣτις εἶναι τοῦτ'
αὐτὸ ἐπιστήμη, ἐργαζομένη ὅμως
ἐπὶ ἐδίφους, ὄλως διαφόρου, τὴν
πίστιν, ἣτις περιγράφει, ἐξηγεῖ μέ-
χρι καὶ τῶν ἐλαχίστων αὐτῶν λε-
πτομερειῶν πράγματα, τὰ ὁποῖα οὐ-
δεὶς δύναται νὰ ἴδῃ διὰ τῶν ὀφθαλ-
μῶν καὶ νὰ γνωρίσῃ ψηλαφητῶς.
Ἐκθέσαντες οὕτω τὴν περὶ τῆς οὐ-
σίας τῆς πίστεως ἀντίληψιν ἡμῶν,
νομίζομεν ὅτι εἴμεθα ἐν τάξει καὶ

δὲν διατρέχομεν τὸν κίνδυνον νὰ πα-
ρεξηγηθῶμεν.

* *

Ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ σφαίρᾳ γνω-
ρίζομεν ὅτι τὸ μέρος προϋποθέτει
τὸ ὅλον, τὸ αἷτιον, τὴν συνέπειαν,
ἢ δὲ παρουσία ἐνὸς φαινομένου φυ-
σικοῦ, φυσιολογικοῦ ἢ μαθηματικοῦ
μᾶς ἀναγκάζει νὰ ὑπαγάγωμεν αὐτὸ
εἰς ἐν σύνολον καὶ νὰ θεωρήσωμεν
αὐτὸ ὡς αἷτιον ἢ ἀποτέλεσμα ἐνὸς
ἄλλου φαινομένου. Ὡσαύτως γνω-
ρίζομεν ὅτι ἡ ἐπιστήμη ὡς βᾶσιν,
ἐπὶ τῆς ὁποίας οὕτως εἰπεῖν ἐρεί-
δονται πᾶσαι αἱ ἐπιστημονικαὶ ἔ-
ρευναι, παραδέχεται τὸ ἀπείρως μέ-
γα καὶ τὸ ἀπείρως μικρὸν. Βεβαίως
αἱ βᾶσεις αὗται εἶναι ἀκατάληπτοι
καὶ ἀνεπίδεκτοι ἐρεύνης καὶ κατα-
νοήσεως, καὶ ὅμως ἡ ἐπιστήμη πα-
ραδέχεται αὐτὰς ὡς ἀσφαλεῖς καὶ
βεβαίας. Οὕτω ὁ ἀστρονόμος σχεδι-
άζει τοὺς ἀστρονομικοὺς αὐτοῦ ὑπο-
λογισμοὺς ἐπὶ τῇ βᾶσει μιᾶς ἀπείρου
ἐκτάσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὁποίαν
ἡ ἔκτασις τῆς γῆς εἶναι μηδέν, ὁ δὲ
μικρογράφος παραδέχεται καὶ ἀπεί-
ρως μικρὸν ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ
ὀπίον καὶ τὸ μικροσκοπικώτερον
ἀντικείμενον τοῦ κόσμου εἶναι μέ-
γα τι.

Τοῦτ' αὐτὸ συμβαίνει καὶ ἐν τῇ

*) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.

σφαίρα τῆς πίστεως. Καὶ ἐν-αὐθα ὑπάρχουσιν αἰτι καὶ αἰτιατά, μέρη καὶ ὄλον ἀπαριζόμενον ἐκ τῶν μερῶν τούτων. Οὕτω ἐν τῇ ἡθικῇ συνειδήσει τοῦ ἀνθρώπου παραιτηροῦμεν τόσα ἔκιακτα καὶ θαυμάσια φαινόμενα. Ἀναγκαίως πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ταῦτα εἶναι συνέπεια ἐῖδος αἰτίου. Ὁ ἀνθρώπος συννεοῖ ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ιδιότητος ἐξόχους, αἰτινες βαίνουσιν ἐναρμονίως πρὸς ἓνα σκοπόν. Πῶς θὰ ἐξηγήσωμεν τοῦτο; Κατ' ἀνάγκην πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὑπάρχει Ὑπάτη Θέλησις, ἣτις δίδει τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Ὡσαύτως ἐν τῇ ιστορικῇ σταδιοδρομίᾳ τῆς ἀνθρωπότητος παραιτηροῦμεν μίαν συνάφειαν ἀδιάρρηκτον καὶ συνεχῆ. Διὰ τὴν ἐξηγήσωμεν πρέπει νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ὑπάρχει Ὑπάτος Νόμος καὶ ἀναλλοίωτος, ὅστις σταθμίζει τὴν πορείαν αὐτῆς.

Ἄλλ' ἐν τῇ ἡθικῇ συνειδήσει τοῦ ἀνθρώπου παραιτηροῦμεν ἐπίσης, τὰ ἔχνη ἐνὸς κόσμου ὠραίου, ἀγαθοῦ, δικαίου. Ἡ ἐπιστήμη ἐκ τῆς πεπερασμένης ἐκτάσεως συλλαμβάνει τὸ ἄπειρον διάστημα. Δὲν δύναται ἐπομένως νὰ διαμφισβητήσῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ δικαίωμα, ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν κόσμον τῆς συνειδήσεως, νὰ πιστεύωμεν καὶ νὰ παραδεχώμεθα ὀλοφύχως τὴν ὑπαρξίν τῆς ἀλείρου Ὠραιότητος, Δικαιοσύνης, Ἀληθείας, Ἀγάπης καὶ Ζωῆς, ἀφοῦ ἄλλως τε τοῦτο εἶναι ἐπιτακτικὴ ἀπαίτησις τῆς ψυχῆς μας

ἣτις ποθεῖ ἀενάως τὰ φέρεται πρὸς τὸ τέλειον, πρὸς τὸ ὑψηλόν. Ἐπειδὴ δέ, ὡς βλέπετε, ἐσχηματίσαμεν τὴν πίστιν ταύτην σιροχθέντες ἐπὶ βάσεων τόσων ἀσφαλῶν καὶ πραγματικῶν ὅσον καὶ αἱ τῆς ἐπιστήμης, ἐπὶ τῆς παραιτήσεως δηλ. τῆς συνειδήσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ τάσεων τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ κόσμος τῆς πίστεως δὲν εἶναι ἀληθής, ὅτι εἶναι δημιούργημα τῆς φαντασίας ὑποθετικῶν καὶ ἀνύπαρκτων. Τοῦναντίον εἶναι τόσον πραγματικὸς ἥσον καὶ ὁ τῆς ἐπιστήμης. Ἐνίοτε βεβαίως ἐπέρχεται ἡ νύξ καὶ καλύπτει τὸν κόσμον τοῦτον τῆς πικτεως, ἀλλ' ὁ νοῦς καὶ ἡ συνειδησις δεικνύουσι καὶ ὀδηγοῦσι πάντοτε πρὸς τὸν Θεόν, ὡς ἡ ναυτικὴ πυξὶς δεικνύει πάντοτε τὸν βορρᾶν.

Ἐνταῦθα πρέπει νὰ σημειώσωμεν δύο κατηγορίας ἀνθρώπων. Ὑπάρχουσιν οἱ θεωροῦντες τὸν κόσμον τῆς πίστεως κενὴν εἰκόνα τῆς πραγματικότητος τῆς ὁποίας ἡ ἀγνοια ἀρέσκειται ἀναμένουσά τι τελειότερον καὶ ὑψηλότερον, καὶ οἱ νομίζοντες ὅτι πᾶν τὸ εὐρύνον τὸν κύκλον τῆς ἐπιστήμης περιορίζει τὸ ἔδαφος τῆς πίστεως καὶ ὅτι ἡ πίστις περιοριζομένη καὶ στενουμένη καθ' ἐκάστην θὰ ἐκμηδενισθῇ μίαν ἡμέραν. Περιττὸν νὰ εἴπωμεν πρὸς αὐτοὺς πόσον πλανῶνται πόσον στροβιλῶς ἀντιλαμβάνονται τὴν ἀποσιολῆν τῆς ἐπιστήμης καὶ πόσον ἐπιπολαιῶς ἐξετάζουσι τὴν πίστιν. Περιττὸν νὰ

τοῖς εἴπωμεν ὅτι οὐδέποτε ἔτειναν τὸ οὐδὲν διὰ τὰ ἀκούουσι τοὺς παλμούς τῆς ψυχῆς των, τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς συνειδήσεώς των, ἣτις πιστεύει πρὸς τὸ τέλειον ἀγαθόν καὶ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ποθεῖ νὰ φέρεται πάντοτε πρὸς αὐτό. Μόνον θὰ τονίσωμεν πρὸς αὐτοὺς ὅτι μὲ τὴν τοιαύτην ἀντίληψιν των περὶ τῆς πίστεως παρασκευάζουσι τὴν δυστυχίαν των, διότι περιοριζοῦσι καὶ στρογγυλίζουσι τὴν συνείδησιν καὶ τὴν καρδίαν των. ἣτις θέλει νὰ πιστεύῃ, ἣτις θέλει νὰ προσανατολιζῆται διαρκῶς πρὸς τὸν αἴθριον καὶ διανγῆ ὀρίζοντα τοῦ Ὠραίου, τοῦ Ἀγαθοῦ τοῦ Δικαίου.

Ἡ δευτέρα κατηγορία περιλαμβάνει τοὺς εὐσεβεῖς ἐκείνους Χριστιανούς, οἵτινες φοβοῦνται τὴν βαθμιαίαν ἐξάλειψιν τῆς πίστεως διὰ τῶν φώτων τῆς ἐπιστήμης. Ἄς μᾶς ἐπιτρέψωσι καὶ οὗτοι νὰ τοῖς εἴπωμεν ὅτι πλανῶνται, ὅτι ὁ φόβος αὐτῶν εἶναι ἀστήρικτος, ὅτι τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης θὰ ἐνισχύωσι τὴν πίστιν, ἐφ' ὅσον βεβαίως ἡ ἐπιστήμη δὲν ἐξέρχεται τῶν ὀρίων τῆς καὶ ἔχει τὴν ὀρθὴν καὶ πρόπουσαν συναίσθησιν τῆς ἀποσιολῆς τῆς.

Ἄ! Βεβαίως ὁ Χριστιανὸς θὰ συνεμεριζέσῃ τὰς σκέψεις τῶν εὐσεβῶν τούτων καὶ τὴν θλίψιν αὐτῶν, ἐὰν ἡ ἐπιστήμη ἦτο ὅτι διώνυχον. Ὡς οἱ στροβιλῶς ἀντιλαμβανόμενοι τὸ ἔργον αὐτῆς, ἐὰν ἡ ἐπιστήμη ἦτο ἐχθρὰ καὶ πολεμία τῆς πίστεως καὶ ἐθεώρει ὡς χίμαιραν πᾶν

ὅ,τι λατρεύουσιν οἱ ἀνθρώποι, πᾶν ὅ,τι ἐνθουσιάζει καὶ θεομαίνει τὴν καρδίαν, πᾶν ὅ,τι παρηγορεῖ καὶ ἐμπιέει τὴν ἐλπίδα. Ἐὰν τὸ ἔργον τῆς ἐπιστήμης ἀπέβλεπεν εἰς τοῦτο, θὰ τὴν ἐσιγματίζομεν ὡς ἀπάνθρωπον καὶ δλέθριον καὶ θὰ ἐλέγομεν πρὸς τοὺς σκληροὺς ὀπαδοὺς τῆς: Ἀποδώσατε εἰς ἡμᾶς τὸ ποιητικὸν σκιάφως, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔζη καὶ ἔψαλλεν ὁ εὐτυχῆς καὶ ὠραῖος ἐκεῖνος κόσμος, τὸν ὁποῖον τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης ἐξηφάνισε διὰ παντός. Ἀποδώσατε εἰς ἡμᾶς τὴν παγκόσμιον οἰκογένειαν, τὸν οὐραϊόν, ὅστις ἠγγίξε τὰς κεφαλὰς μας, τὰ θαύματα ἐκεῖνα, ἐν οἷς ἡ φύσις εὐπειθῆς ἔκαμπτε τοὺς νόμους τῆς ὡς τὸ τιθασσευμένον θηρίον κύπτει τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τὴν χεῖρα ἐνὸς παιδίου. Ἀποδώσατε εἰς ἡμᾶς τὴν ψυχὴν τῶν πατέρων μας μὲ τὰς εὐσεβεῖς πτήσεις αὐτῆς, μὲ τὰς ἀρρενωπὰς ἀριτῆς μὲ τὴν ἀδάμαστον ἐλπίδα τῆς, καὶ λάβετε ὀπίσω μίαν ἐπιστήμην, τὴν ὁποίαν καταδικάζουσι τὰ ἔργα τῆς, ἀφοῦ δὲν ὀδῶνται τὸν ἀνθρώπον διὰ μέσου τῶν καματηρῶν ἀτραπῶν τῆς εἰ μὴ εἰς τὸ μηδέν, εἰς τὸ ἀθεράπευτον μηδέν.

Ἄλλ' εὐτυχῶς δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἡ ἐπιστήμη δὲν πολεμεῖ τὴν πίστιν, οὐδὲ ἀποβλέπει εἰς τὴν καταστροφὴν τῆς εὐτυχίας τοῦ ἀνθρώπου. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν ἐπικρατοῦσαν πολλαχῶς ἰδέαν ὅτι ἡ ἐπιστήμη συντελεῖ εἰς τὸν ἐξαφανισμόν τῆς πίστεως, δὲν ἔχομεν παρὰ

νά τὴν καταδικάσωμεν δλοφύχως ὡς προκύπτουσαν ἐκ στρεβλῆς ἀντιλήψεως τοῦ ἔργου τῆς ἐπιστήμης ἀφ' ἑνός, καὶ ἐξ ἐπιπολαίου ἀντιλήψεως τῆς πίστεως ἀφ' ἑτέρου. Λέγω ἐπιπολαίου ἀντιλήψεως, διότι ἐὰν ἐξήταζον σοβαρῶς καὶ ἐπισταμένως τὸ ζήτημα τῆς πίστεως καί, παρακολουθῶντες ἐν τῇ ἱστορικῇ σταδιοδρομίᾳ τὴν πολὺπλαγκτιον πορείαν τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, παρετήρουν δι' ἀχώριστος αὐτῆς σύντροφος εἰς ὄλας τὰς θλίψεις καὶ δοκιμασίας τῆς ὑπῆρξεν ἡ πίστις, θὰ ἐπειθόντο δι' ἡ πίστις δὲν ἀπονήσκει καὶ δὲν φοβεῖται τὴν ἐπιστήμην, καὶ ἂν ἀκόμη ἀποβλέπη αὐτῇ, τοῦθ' ὄπερ ἄδικον καὶ ἱπιπόλανον, εἰς τὴν ἐξάλειψιν καὶ τὸν θάνατον αὐτῆς.

Ναί, ἡ πίστις ὑρίσται ἐπίστευσι ἐκλείψεις ἢ μᾶλλον νικροφάνειάν τινα. Ἄλλ' ἀκριβῶς αἱ φαινομενικαὶ αὐταὶ ἐκλείψεις τῆς πίστεως διὰ τῆς ἀδημονίας, τὴν ὁποίαν προξενοῦσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἀποδεικνύουσιν πόσον ἡ πίστις ἀποτελεῖ ὁποῦν ἐκ τῶν ὁστέων καὶ σάρκα ἐκ τῆς σαρκός τῆς ἀνθρωπότητος. Διαιτί; Διότι ὁ ἄνθρωπος ἐδημιουργήθη διὰ νὰ πιστεῦθῃ καθῶς τὸ πτηνὸν ἐπλάσθη διὰ νὰ ψάλλῃ καὶ τὸ ἄνθος διὰ νὰ εἶναι ὠραῖον. Ἡ ἰσορροπία ἐπομένως ἐν τῇ ζωῇ τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτεῖ τὴν ὑπαρξίν τῆς πίστεως. (Ἀκολουθεῖ)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἡ Α. Στβασιμότης ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν κ. κ. Χουσόστομος τὴν αὐρὸν Κυριακὴν 30' Ιουνίου κηρύξει τὸν θεῖον λόγον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Κουκλουτζῆ.

Οἱ δὲ ἱεροκήρυκες τῆς Θρησκευτικῆς Ἀδελφότητος "Ἐἰσεβείας", θὰ κηρύξωσιν ὡς ἐξῆς :

Ἄ ἱερολογ. κ. Γο. Ὁρσοπίδης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μορτακίων.

Ἄ ἑλλόγ. κ. Π. Παπαδήμου π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγ. Φωτεινῆς.

Ἄ ἑλλόγ. κ. Π. Κατινοβάκης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ ἁγ. Αἰκατερίνης.

Ἄ ἑλλόγ. κ. Β. Εὐθυμίου π. μ. καὶ μ. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μοσχονοῖων.

ΜΙΚΡΑ ΑΠΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανοσιολογ. ἱερομόναχον κ. Παρθένιον Ἀπολλώνιον (Ρόδον), ἱερολογ. ἱεροδιάκονον κ. Γ. Ζαχαροῦλην (Ἀλεξάνδρειαν) καὶ κ. κ. Ἀθανάσιον Γαλατιάνην ἱατρον (Γκρόρδες) καὶ Ἰωάννην Οἰκονόμου (Ἀϊδίνιον). Ἐπιστολαὶ σὰς ἐλήφθησαν ἀπάντησιν ταχυδρομῶς. — Αἰδεσιμ. κ. Γεώργιον Πούλιον (Κων)πολι, καὶ κ. Ἰωάννην Πανσεληϊάδην (Χάλκη - Κων)πόλεως). Συνεμορφώθημεν ἑδηλίας ἡμῶν. — Πανοσιολογ. ἀρχιμανδρίτην κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάκην (περιοδεύοντα). Ἐπιστολαὶ σὰς καὶ χρῆσται ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. Κύριον Γ. Κ. Βραχυπέδην (Ἱεροσολῆμ). Ἐλλείποντα φυλάδα ἀπεστάλησαν ταχυδρομικῶς.